

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН

КАК ДА ПРЕВЪРНЕТЕ ИЗКУСТВОТО В СВОЯ ПРОФЕСИЯ

материал на Йордан Карапенчев

Както е казал народа – музикант къща не храни. Същото отношение има и към повечето хора на изкуството. Със сигурност доста родителски коси ще се изправят от ужас, ако чуят, че наследникът им иска да стане художник, например. Нима това ще му гарантира добра заплата? В днешно време трябва да се учи нещо, което да те изстреля в света на големия бизнес, да е свързано с компютри и да звучи престижно. За щастие има специалност, която предлага комбинация от гореизброените критерии и творческия усет към четката у някои младежи – графичен дизайн. Не е перфектна и със сигурност не е за всеки, но заслужава да ѝ обърнем повече внимание в този брой.

Какви качества са необходими

Да си дизайнер звучи готино. Рисуваш си нещо, забавляваш се, твориш... Но ако смятате да превърнете това във ваша професия, ще осъзнаете, че се изисква сериозно отношение. Клиентите може да не знаят какво искат, но го искат в срок. Затова ще трябва да работите здраво и да умеете да организирате времето си добре. Освен това, съвременният дизайн е неразривно свързан с компютъра. Умението да рисуваш е част от работата, но вече не е достатъчно, ако нямате необходимата компютърна грамотност. Като начало ще трябва да се научите да работите с програмите на Adobe. Оттам нататък има много специализиран дизайнерски софтуер, който също трябва да разучите. И да си го купите – така е по-професионално.

Какви предмети се изучават

Както често се случва, можем условно да разделим изучаваните предмети на две групи. Първите целят да предадат възможно най-широка подготовка на графичните дизайнери. Те не просто ги обучават на занаята, а помагат в „шлифоването“ на творческия усет. Такива са например: философия, естетика, перспектива, история на изкуството, комбинаторика, живопис, цветознание и други.

Втората група предмети вече е по-тясно свързана с бъдещата практическа работа на дизайнерите. Примери за такива дисциплини са: мултимедия в рекламата, компютърно проектиране, техника на осветлението, експозиционно констру-

иране и много други. Това са само примерни дисциплини, извадени след справка с интернет. Разнообразието от изучавани предмети в различните висши училища обаче е много голямо. За разлика от специалности като медицина, където университетите по цял свят се придържат до почти идентични учебни планове, графичните дизайнери учат по доста различни комбинации. В много от българските вузове е практика да се изучава и чужд език по време на следването, което също е безспорно предимство.

Къде се изучава в България

Безспорен авторитет в преподаването на графичен дизайн в България е Националната художествена академия (НХА). От основаването ѝ през далечната 1896 година до днес през нея са минали някои от най-известните български творци. Плътно след нея набира скорост Нов български университет. Частното висше учи-

лище има добра материална база и добри връзки с бизнеса. С факултет по изобразително изкуство (макар с много по-малко специалности) разполага и ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ във Велико Търново. Този университет е един от малкото, които обучават кадри за преподавателите по изобразително изкуство в училищата.

УМЕНИЕТО ДА РИСУВАШ Е ЧАСТ ОТ РАБОТАТА, НО ВЕЧЕ НЕ Е ДОСТАТЪЧНО, АКО НЯМАТЕ НЕОБХОДИМАТА КОМПЮТЪРНА ГРАМОТНОСТ

Ето и пълният списък с висшите училища у нас, които предлагат обучение в направление „Визуални изкуства“ и класирането им според актуалната рейтингова система на МОН:

Висши училища в България

Класиране	Висше училище	Град	Резултат
1	Национална художествена академия	София	55
2	Нов български университет	София	54
3	Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“	Велико Търново	47
4	Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство	Пловдив	46
4	Югозападен университет „Неофит Рилски“	Благоевград	46
5	Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“	Варна	43

Източник: Министерство на образованието и науката

Къде се изучава в чужбина

Великобритания

Изглежда, че във Великобритания, дори и в сферата на изкуствата, никога не успява да измести вездесещия Оксфорд от челното място. Повечето класации са единодушни за качеството на образование на Оксфорд. Но за сметка на това авторитетни програми по графичен дизайн представят и някои университети, които иначе рядко попадат под светлината на прожекторите. Такива например са висшите училища в Ланкастър, Лъфбъроу и Лийдс.

САЩ

В САЩ са най-добрите висши училища за изучаване на графичен дизайн. Отвъд океана те често са специализирани институции, които преподават основно изкуства и графичен дизайн. Една от особеностите на обучението в САЩ е силното колежанско образование, което продължава 2 (максимум 3) години и е по-практическо ориентирано. Много от водещите висши училища за графичен дизайн са именно такива тясно специализирани колежи. Това е голяма разлика в сравнение с Великобритания, където повечето водещи университети предлагат широк кръг от специалности.

Германия

Германия вероятно е страната, допринесла най-много за развитието на съвременната европейска култура. Затова не трябва да се изненадваме, че там се предлага сериозно обучение и в сферата на изкуствата, а не само по инженерни науки. За съжаление няма единна класация за този тип университети във федералната република, но можем да кажем, че Германия е един от най-динамичните и високотехнологични пазари. Огромната концентрация на частен бизнес означава и добри възможности за кариерна реализация след завършването.

Италия

Италия не е сред най-популярните дестинации за българските кандидат-студенти, но не можем да си позволим да говорим за изкуства или дизайн без да включим и средиземноморската страна. Италианците се славят като един от най-гобриите майстори на графичния дизайн и на рисуването. Подобно на Германия, също не успяхме да открием обща класация, но не можем да не започнем с Istituto Europeo di Design - едно от най-престижните (но и най-скъпи) висши училища по графичен дизайн, признато в цял свят. Най-старите италиански университети носят ренесансовите традиции в изкуството, защото самите те са създадени в този исторически период. Но това не означава, че новите тенденции в дизайна са непознати на Апенините.

Холандия

Образованието в Холандия има много предимства. Възможностите за финансиране бяха опростени наскоро, а самите университети в Ниските земи залагат много на иновациите и креативността в учебния процес. Затова не е случайно, че някои от най-известните дизайнери в света са холандци - Марсел Уандерс, Тор Бунти, Юрген Бей, Хела Йонгеруус и т.н. Холандия има особено силна школа в продуктивния дизайн, което се отбелязва като факт от всички портали с информация за образованието в страната. Трябва да споменем и силно индивидуалистичните настроения в обществото, които често допадат на творческите натури, каквито са графичните дизайнери.

Франция

Френските висши училища рядко се класират във водещите позиции на международните класации за образование, когато говорим за специалност графичен дизайн. Но в България има немало ученици, които изучават френски език и се интересуват от обучението във Франция. Затова трябва да споменем и предимствата на тази страна. Като начало - страната е в сърцето на Европа - както географски, така и културно, и икономически. Студентският живот в такава страна сам по себе си е огромен плюс.

Възможности за карьерна реализация

Всяка една опаковка, която виждате в магазина, е била обработена от дизайнер. Всеки плакат по улиците, всеки вестник в близката будка също... Така че работата за графични дизайнери няма да свърши скоро. Да не говорим за все по-бързо развиващия се сектор на уеб дизайна. Хората с худо-

жествена професия имат по-разнообразни възможности за реализация, отколкото повечето хора предполагат. Като начало един графичен дизайнер винаги може да работи на свободна практика. Удовлетворението от това да си бъдеш сам началник е сериозно предимство, но има своята цена. Разговори с клиенти, срещи, среднощна работа на компютъра... Последното е напълно сериозно - фрилансърите или нямат достатъчно работа, или са затрупани с много задачи.

Освен това, работа винаги ще се намира и в рекламни и ПР-агенции, вестници и списания. Не трябва да забравяте и за възможността за реализация като учител по изкуства. Много проучвания от последните години говорят за непрекъснато намаляващ брой учители. Сериозен проблем има и с педагозите по музика и изобразително изкуство. Ако работата с деца е вашето призвание, то не е задължително да се ограничавате до държавните училища - винаги ще има възможност и за водене на частни уроци.

